

Historical publications of the Institut d'Estudis Catalans during 2018

Publicacions de temàtica històrica editades durant l'any 2018 per l'Institut d'Estudis Catalans

Published by the History and Archeology Section and its Affiliated Societies

Publicats per la Secció Històrico-Arqueològica i les seves societats filials

Books Llibres

BARRAL I ALTET, Xavier. *Els Banys "Àrabs" de Girona. Un estudi sobre els banys públics i privats a les ciutats medievals*. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2018. – 378 p. : il.

BOADA SALOM, Jaume. *Les medalles de proclamació de les terres de parla catalana. Catalunya, València i Balears (1724-1843)*. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, Barcelona 2018. – 278 p. ; il.

Ferran II i la Corona d'Aragó / Edició a cura d'Ernest Belenguier i Cebrià. Institut d'Estudis Catalans, Barcelona 2018. – 478 p.

I. BELENGUER I CEBRIÀ, Ernest «Prefaci»; *II.* FURIÓ, Antoni «Les dues corones del Rei Catòlic. Ferran II, Castella i la Corona d'Aragó»; *III.* JOVER-AVELLÀ, Gabriel «Les bifurcacions de les estructures agràries durant el regnat de Ferran II (1452-1516): Mallorca i Catalunya»; *IV.* DEYÀ BAUZÀ, Miquel J. «Mallorca, Catalunya i Corona a principis del regnat de Ferran II (1479-1485)»; *V.* DANTÍ I RIU, Jaume «Producció agrària i manufactura a Catalunya. Entre el redreç i l'estancament»; *VI.* IGUAL LUIS, David «En un temps de transició: el comerç de la Corona d'Aragó a la Mediterrània»; *VII.* SARASA SÁNCHEZ, Esteban «La nobleza laica en la Corona de Aragón durante el siglo xv. El ejemplo aragonés: de Igualada (1416) a Madrigalejo (1516)»; *VIII.* LLUCH BRAMON, Rosa «Ferran II i els remences»; *IX.* GUAL VILÀ, Valentí «Justícia en terres de senyors en temps de Ferran II»; *X.* CRUSELLES GÓMEZ, Enrique «Hombres de negocios y ciudadanos honrados en Barcelona y Valencia en las postrimerías del siglo XV»; *XI.* FERNÁNDEZ TERRICABRAS, Ignasi «Prereforma o Reforma espanyola? El món religiós al voltant de Ferran II»; *XII.* COLOM PALMER, Mateu «El Tribunal de la Inquisició a Mallorca durant el regnat de Ferran II»; *XIII.* NARBONA

VIZCAÍNO, Rafael «Dels conversos a l'expulsió dels jueus: la pastoral apostòlica»; *XIV.* APARICI MARTÍ, Joaquín «Manufactures rurals mudèjars en terres de l'interior del nord de València»; *XV.* RUZAFÀ GARCÍA, Manuel «De mudèjars a moriscos en València bajo el reinado de Fernando el Católico. Más allá de una anécdota: el adulterio»; *XVI.* PÉREZ SAMPER, Maria Àngels «Ferran, Isabel, Germana: la construcció d'una cort per als temps moderns»; *XVII.* BUYREU, Jordi «Algunes puntualitzacions sobre les conseqüències de l'absentisme reial a la Catalunya de Ferran el Catòlic»; *XVIII.* SERRA I PUIG, Eva «Les Corts dels regnes. La legislació de Corts dels anys de Ferran II: una aproximació comparativa dels regnes de la Corona catalanoaragonesa»; *XIX.* MONTAGUT ESTRAGUÉS, Tomàs de «La monarquia i les institucions dels territoris. Les diputacions del General»; *XX.* CASALS, Àngel «Una visió de llarg recorregut: Ferran II. Dels Trastàmara als Habsburg»; *XXI.* ALCOBERRO I PERICAY, Agustí «La cultura en el segle dels Trastàmars de la Corona d'Aragó (1412-1416): humanisme, impremta i llengües»; *XXII.* CRUSELLES GÓMEZ, José María «Fernando II de Aragón y el papa Alejandro VI. Relaciones eclesiásticas y diplomáticas en el comienzo de las guerras de Italia»; *XXIII.* VALSERIATI, Enrico «Los últimos años de la política internacional del reinado de Fernando II (1504-1516)»; *XXIV.* BELENGUER I CEBRIÀ, Ernest «La imatge històrica del rei Ferran II i les seves actuacions»

FERRER I MALLOL, Maria Teresa. *El llibre de comptes de Nicolau de Mediona / amb la col·laboració i la revisió de Carles Vela Aulesa*. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2018. – 198 p.

NOLLA I BRUFAU, Josep Maria. *Carlemany i Girona / Discurs de recepció de Josep Maria Nolla i Brufau com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 27 de setembre de 2018*. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2018. – 55 p. : il.

SALRACH I MARÈS, Josep Maria. *L'assassinat de l'arquebisbe Ató (971) i les lluites pel poder en els orígens de Catalunya / Discurs de recepció de Josep Maria Salrach i Marès com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 30 de maig de 2018*. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2018. – 27 p.

Tractats i negociacions diplomàtiques de Catalunya i de la Corona catalanoaragonesa a l'edat mitjana. Volum: 1.2. *Tractats i negociacions diplomàtiques amb els regnes peninsulars i l'Àndalus (segle XI-1213)* Direcció: M. Teresa Ferrer i Mallol, Manuel Riu i Riu ; Maria Teresa Ferrer i Mallol, Nikolas Jaspert, Manuel Riu i Riu i Carles Vela Aulesa ; Corpus documental a cura de Carles Vela Aulesa ; amb la col·laboració de Pere Benito Monclús, Rafael Ginebra i Molins, Teresa Huguet-Termes, Roberto Pili i Pilar Sendra i Beltran. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2018. – 526 p.

Journals
Revistes

Acta Numismàtica. Volum: 48. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, Barcelona 2018. - 305 p. : il.

I. BOADA SALOM, Jaume «Miquel de Crusafont i Sabater, Creu de Sant Jordi 2017»; II. FORTEA I MARZÀ, Vicent Josep «El compromís de Miquel de Crusafont»; III. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Un guardó a la numismàtica»; IV. SANAHUJA I ANGUERA, Xavier «Memòria de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant l'any 2017»; V. SANAHUJA I ANGUERA, Xavier «Model geogràfic-polític de catalogació numismàtica. El cas de la Col·lecció Vilaret de Sant Feliu de Guíxols»; VI. VILLARONGA, Gabriel «Tipus inèdit de dracma ibèrica amb símbol àguila»; VII. GIRAL ROYO, Francesc «Redescobrint el tresor de Camarasa (la Noguera, Lleida)»; VIII. VILLARONGA, Gabriel «Tipus inèdit de divisor ibèric atribuïble a l'Irtira»; IX. RICHARD RALITE, Jean-Claude ; RANCOULE, Guy ; GENTRIC, Gisèle «L'oppidum du Mayné à Bélesta (Ariège) : découvertes et circulations monétaires»; X. AMELA VALVERDE, Luis «Dos tresors de bronze catalans: Balsareny i Cànoves. Una breu nota»; XI. AMELA VALVERDE, Luis «Beterra»; XII. FRANCÈS VAÑÓ, David «Contribució a la numismàtica de les taifes andalusines: Toledo, Dènia i València»; XIII. PONT, Joaquim «Dirhams quadrats almohades de la seca de València»; XIV. VALL-LLOSERA I TARRÉS, Jordi «Novetats al numerari carolingi. Carlemany, diners de Girona i Roses. Lluís el Piadós, 3 diners de Barcelona»; XV. CRUSAFONT I SABATER, Miquel

«Els diners de Folc I de Cardona (c. 1030-1040)»; XVI. VALL-LLOSERA I TARRÉS, Jordi «Contribució al corpus dels segells catalans, I. Matriu del segell de lacre inèdit de Sibilla d'Anglesola»; XVII. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Noves dades sobre les marques dels florins catalans del temps de Pere III»; XVIII. PERFETTO, Simonluca «Per una cronologia 'estrema' del Robertino: Gli ultimi momenti Angioini nel regno di Napolia (1485-1486)»; XIX. SANAHUJA I ANGUERA, Xavier «Monedes catalanes locals inèdites»; XX. AGUILÓ, Bernat «El bust de perfil a la moneda de Mallorca (I): de Ferran II a Felip I»; XXI. FORTEA I MARZÀ, Vicent Josep ; SENDRA I IBÁÑEZ, Joan Antoni «Caracterització dels escuts d'or valencians de Carles II»; XXII. LLOBET I PORTELLA, Josep Maria «Un encuny de pellofes de Verdú»; XXIII. BOADA SALOM, Jaume «Els vals de la Comissió d'Abastiments d'Eivissa emesos el 1936 durant la Guerra contra el Feixisme»; XXIV. LLOBET I PORTELLA, Josep Maria «Documentació sobre la medalla de la defensa de Cervera de l'any 1875»; XXV. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Documentació de medalles (VIII): Les medalles graciencques 1854-1950, segons Joan Cullerell»; XXVI. CASANOVA, Rossend «Les dues medalles de la Ciutat de Barcelona»; XXVII. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Documentació de medalles (IX): les medalles de Gorina S. A. de Sabadell»; XXVIII. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Troballa prop de Figueres (carolingi) / Troballa Alt Empordà/Gironès, inclosa inèdita»; XXIX. CRUSAFONT I SABATER, Miquel «Troballa Alt Empordà/Gironès, inclosa inèdita»; XXX. CRUSAFONT I SABATER, Miquel ; PERFETTO, Simonluca ; SANAHUJA I ANGUERA, Xavier ; BOADA SALOM, Jaume «Vària»; XXXI. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics «Publicacions de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (pròpies o editades en conveni amb altres entitats)»

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics.

Volum 29. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Històrics, Barcelona 2017. – 556 p. : il.

I. SOBREQÜÉS I CALLICÓ, Jaume «La història de Catalunya, una història universal»; II. VILLARROYA FONT, Joan «Hilari Raguer, trajectòria d'un historiador»; III. FIGUERES I ARTIGUES, Josep M. «El diari *La Publicitat*. Presentació»; IV. GUILLAMET I LLOVERAS, Jaume «Significació de *La Publicitat* en els grans canvis del periodisme català»; V. CAPDEVILA I HERRERO, Jaume «Apa, caricatura a la portada de *La Publicitat*»; VI. GÓMEZ I INGLADA, Pere «J. V. Foix, publicista»; VII. MURGADES, Josep «Fabra o el filòleg divulgatiu via *La Publicitat*: les "Converses filològiques"»; VIII. CASALS I MARTORELL, Daniel ; FAURA I PUJOL, Neus «L'aplicació

de les *Normes ortogràfiques fabrianes* a *La Publicitat*; IX. FIGUERES I ARTIGUES, Josep M. «*La Publicitat* durant la Guerra Civil (1936-1939). Periodisme entre dos focs»; X. FERRÉ PANISELLO, Teresa «El diari *La Publicitat* des d'una perspectiva foto-periodística. Una aportació en el context de l'exposició universal i la Guerra Civil espanyola»; XI. SERRA BUSQUETS, Sebastià «Recepció de *La Publicitat* a Mallorca»; XII. GASCÓN I CHOPO, Carles «Guerra i encastellament a la plana de l'Urgellet (segles XII-XIII)»; XIII. FERRER I ALÒS, Llorenç «L'evolució demogràfica d'una comarca de muntanya a Catalunya: el Ripollès (segles XVII-XIX) a través dels registres parroquials»; XIV. NADAL I FARRERAS, Joaquim «Art i Guerra Civil. Un informe d'urgència de Pere Pujol Casademont sobre el patrimoni gironí (5 d'agost de 1936)»; XV. ARMENGOL FERRER, Ferran «Francesc Maspons i Anglès, un jurista a la Societat de Nacions»; XVI. VILLAGRASA I HERNÁNDEZ, Fèlix «Jordi Ventura i Subirats. Mestre d'heterodòxia»; XVII. BALLBÉ SANS, Neus «El dret a Catalunya en el tombant del segle XVIII: Francisco Solanes i *El emperador polític*»; XVIII. «Documents històrics»; XIX. «Revisions»; XX. «Evocacions»; XXI. «Normes per a la presentació d'originals»; XXII. «Memòria d'activitats de la SCEH al 2016»; XXIII. «Junta i llista dels socis de la SCEH»

Lambard. Estudis d'art medieval. Volum 26. Institut d'Estudis Catalans. Amics de l'Art Romànic, Barcelona 2018. – 369 p. : il.

I. VALERO I MOLINA, Joan «El Concili de Constança i el seu paisatge humà segons la crònica d'Ulrich Richental»; II. ESCANDELL I PROUST, Isabel «Benet XIII bibliòfil i el ressò dels llibres d'Avinyó a la Corona d'Aragó»; III. GARCÍA MARSILLA, Juan Vicente «Art, pacte i legitimació. Ferran d'Antequera, els Trastàmara i l'evolució de les propostes estètiques a la ciutat de València»; IV. VELASCO GONZÁLEZ, Alberto ; FITÉ LLEVOT, Francesc «El comte Pere II d'Urgell i les arts»; V. CRIADO MAINAR, Jesús «Arte y cultura en Aragón en tiempos de los primeros Trastámaras (1412-1458)»; VI. PÉREZ MONZÓN, Olga «Memoria histórica e imagen regia en la Castilla Trastámaras»; VII. VALERO I MOLINA, Joan «Fast i creació artística a l'entorn de Ferran d'Antequera»; VIII. GRAUPERA I GRAUPERA, Joaquim «Lligats pel contracte. Límits i condicionants creatius de l'artista medieval»; IX. MOTA MONTSERRAT, Jordi «Els periples de dos conjunts medievals procedents del monestir de Sant Miquel de Fluvià: els tres capitells romànics del MNAC i els canelobres floronats del Cau Ferrat»; X. «Memòria del curs 2014-2015»; XI. «Memòria del curs 2015-2016»

Miscel·lània litúrgica catalana. Volum 26. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, Barcelona 2018. – 359 p. : il.

I. «Membres de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics»; II. GARRIGOSA I MASSANA, Joaquim «*In Memoriam*. Francesc Bonastre i Bertran (Montblanc, 1944-Barcelona, 2017)»; III. GONZÁLEZ PADRÓS, Jaume «*In Memoriam*. Pere Farnés (1925-2017), passió per la litúrgia»; IV. SANJOSÉ I LLONGUERAS, Lourdes de «L'ara portàtil de Sant Pere de Rodes. Hipòtesi de filiació longobarda»; V. MÉHU, Didier «L'ordination de l'évêque au debut du XIe siècle à partir des pontificaux de Roda et de Vic»; VI. GROS I PUJOL, Miquel dels Sants «Fragments de passiones i de leccionari del santoral de la Biblioteca Episcopal de Vic dels segles IX-XIII»; VII. PAGÈS I PARETAS, Montserrat «Les pintures murals romàniques de Sant Miquel de Cruïlles»; VIII. CARLIN, Michael S. «The rite of matrimony (“ordo qualiter agant illi qui nubere volunt”) in the ritual of San Isidoro, León (León, Archivo de la Real Colegiata de Sant Isidoro, cod. 12)»; IX. RUIZ TORRES, Santiago ; RUBIO SADIA, Juan Pablo «Los fragmentos de códices litúrgicos del Archivo de la Colegiata de Alquézar: catálogo y análisis comparado»; X. COURCELLES, Dominique de «La Bibliothèque du chapitre de la Cathédrale Saint-Just de Narbonne: culture litúrgique et relations artistiques»; XI. FITÉ LLEVOT, Francesc «Les constitucions sinodals medievals de Sant Pere d'Àger»; XII. TORRAS CORTINA, Miquel «Un catàleg de manuscrits del segle XVIII de la biblioteca de la catedral de Vic redactat pel P. Jaume Pasqual per als *Sacrae antiquitatis cataloniae monumenta*»

Revista catalana de musicologia. Volum 11 (2018). Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Musicologia, Barcelona 2018. – 320 p. : il.

I. ESCALAS I LLIMONA, Romà «*Beata Cecilia*: un manuscrit musical del Mas Rossinyol»; II. GREGORI I CIFRÉ, Josep Maria «Pere Vila (ca. 1465-1538), organista de les catedrals de Vic i València, probable autor del magnificat A 4 (BC: M 1167, OLIM E: TarazC 2/3)»; III. ORANIAS I ORGA, Ramon «Els orgues grans de Montserrat (I): des del segle XVI fins al 1811»; IV. RIFÉ I SANTALÓ, Jordi «Relació entre la música i el text en la música religiosa del Barroc hispànic: de la retòrica a la música»; V. SALISI I CLOS, JOSEP M. «Aspectes al voltant de la mort de Miquel Selma, mestre de capella a la Catedral de Barcelona a mitjan del segle XVII»; VI. PUJOL I COLL, Josep «Vilancets “De negre” catalans del segle XVII»; VII. GONZÁLEZ I RUIZ, Miquel «L'excel·lent orgue (1756-1835) d'Antoni Boscà per al convent de Sant Agustí nou de Barcelona»; IX. FREITAS DE TORRES, Leslie «Una aproximación a la biografía del músico gallego Gerardo Gómez»

Veiga, Curros (1866-1921)»; X. SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, Virginia «De su puño y letra: la dualidad de María Barrientos en los albores del siglo XX»; XI. CORBERA JAUME, Amadeu «Baltasar Samper, compositor: el redescubrimiento d'un músic català a l'exili»; XII. BADAL PÉREZ-ALARCÓN, Carles «La collecció de música Baldelló: inventari, catalogació i estudi»; XIII. RECHE ANTÓN, Pepe «La preocupació per les trompes de l'Orquestra Pau Casals»; XIV. ANGLADA I MAS, Anna Maria «De Palamós al Teatre Tívoli de Barcelona: Retorn (1921), de Josep Sancho Marraco i Miquel Roger Crosa»; XV. SOLER CAMPO, Sandra «Maria Vallès Sostres: cent anys del naixement d'una nena prodigi»

Tamid. Volum 13 (2018). Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Hebraics, Barcelona 2018. – 219 p. : il.

I. CASANELLAS I BASSOLS, Pere «A propòsit del nou Premi Josep Ribera i Florit: obra i bibliografia del doctor Ribera»; II. ELWOLDE, John Francis «A text-critical study of the *Nova Vulgata* of Sirach 41. Part 2: Text-critical evaluation»; III. ROIG FONT, Laura ; LÓPEZ ONAINDIA, Diego ; SUBIRÀ I DE GALDÀCANO, M. Eulàlia ; MAESE FIDALGO, Xavier «La comunitat jueva de la Barcelona medieval: una primera aproximació antropològica dels resultats de la campanya de 2001 de la necròpolis jueva de Montjuïc (Barcelona)»; IV. RIVERA SENTÍS, F. Xavier «Nous avenços en la localització dels calls de Cervera»; V. LLOBET I PORTELLA, Josep Maria «Notícies de jueus i conversos de Perpinyà a la documentació notarial de Cervera (1361-1484)»; VI. JÁUREGUI, Clara «El *heqdeix* a Barcelona: assistència i caritat jueva als segles XIII-XIV»; VII. «Recensions»; IX. «Llista d'avaluadors externs 2016-2018»; X. «Instruccions resumides per als autors»

Historical publications of the other Sections of the Institut d'Estudis Catalans

Publicacions de la resta de l'Institut de temàtica històrica

Books

Llibres

GIBERT REBULL, Jordi. *La fi del món antic i els inicis de l'edat mitjana a la Catalunya Central: economia, societat i territori entre els segles V i VIII*. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions vinculades ; Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Barcelona 2018. – 130 p. : il.

Petita història de Ferran Sunyer / Text: Manuel Castellet ; il·lustració: Pilarín Bayés. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions vinculades ; Editorial Mediterrània, Barcelona 2018. – 16 p. : il.

Petita història de Rafael Patxot i Jubert / Text: M. Àngels Suquet i Fontana ; il·lustració: Pilarín Bayés. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions vinculades ; Editorial Mediterrània, Barcelona 2018. – 18 p. : il.

PUJOL I HAMELINK, MARCEL. *La marina catalana a la Baixa Edat Mitjana: Sant Feliu de Guíxols, un port excepcional en la construcció i carenat de coques, naus i naus grosses*. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions vinculades ; Diputació de Barcelona, Barcelona 2018. – 203 p. : il.

RAGUER, Hilari. *Escrits dispersos d'història*. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals ; Diputació de Barcelona, Barcelona 2018. – 574 p.

Ramon Llull, els trobadors i la cultura del segle XIII / a cura de Vicenç Beltran Pepió, Tomàs Martínez Romero i Irene Capdevila Arrizabalaga. Institut d'Estudis Catalans. Edizioni del Galluzzo, Firenze 2018. – 269 p. : il.

I. BELTRAN I PEPIÓ, Vicenç ; MARTÍNEZ ROMERO, Tomàs ; CAPDEVILA ARRIZABALAGA, Irene «Introducció»; II. RIERA I MELIS, Antoni «El Regne de Mallorca al segon terç del segle XIII: les conseqüències demogràfiques, econòmiques, socials i polítiques de la conquesta feudal catalanoaragonesa»; III. CABRÉ, Miriam ; TOUS I PRIETO, Francesc «Els proverbis rimats de Ramon Llull, i la poesia gnòmica occitanocatalana»; IV. RUBIO I ALBARRACÍN, Josep Enric «Ramon Llull front a la joglaria: de la crítica moral a l'aprofitament estratègic»; V. SANTANACH I SUÑOL, Joan «La circulació de la "Doctrina pueril" a Occitània: de nou sobre l'aportació de Ramon Llull a la literatura en llengua d'Oc»; VI. SARI, Simone «La poesia come espressione letteraria lulliana»; VII. CAPDEVILA ARRIZABALAGA, Irene «L'enciclopedisme a Occitània en temps de Ramon Llull»; VIII. SPAGGIARI, Barbara «La poesia religiosa anonima, qualche decennio dopo»; IX. VATTERONI, Sergio «Osservazioni sul discorso morale nei trovatori»; X. «Bibliografia»; XI. «Imatges»

SERRA I PUIG, Eva. *La formació de la Catalunya moderna (1640-1714)*. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals ; Eumo Editorial, Barcelona 2018. – 294 p.

Journals

Revistes

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació. Volum 31 (gener-juny 2018). Institut d'Estudis Catalans. Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, Barcelona 2018. – 206 p. : il.

I. CASANOVAS PRAT, Josep ; PADRÓS TUNEU, Núria «Presentació. La història de l'educació a través dels

films: una mirada des de la contemporaneïtat pedagògica»; *II.* GROSVENOR, Ian «“Since it permits seeing the past directly, it will eliminate at least at certain important points, the need for investigation and study”: documentary film and history of education»; *III.* PRAT VIÑOLAS, Pilar ; GÓMEZ MUNDÓ, Anna ; CASANOVAS PRAT, Josep ; CARRILLO FLORES, Isabel ; PADRÓS TUNEU, Núria ; COLLELLDEMONT PUJADAS, Eulàlia «L'educació representada als documentals de propaganda a Espanya (1914-1939)»; *IV.* DURÁN MANSO, Valeriano ; ÁLVAREZ DOMÍNGUEZ, Pablo «La imagen de la escuela en la primera etapa del cine español del franquismo: autarquía, patriotismo y nacionalismo (1939-1950)»; *V.* POLENGHI, Simonetta «Film as a source for historical enquiry in education. Research methods and a case of study: film adaptations of Pinocchio and their reception in Italy»; *VI.* BRUCH, Anne «Educational Cinema in the Weimar Republic»; *VII.* FERRÚS PERIS, Wilson ; RAMÍREZ SIMÓ, Olaya «La Residencia de Senyorettes en temps de guerra (1937-1939). Una experiència d'extensió cultural i educació popular»; *VIII.* BERNAT VISTARINI, Antonio ; LÓPEZ MARTÍNEZ, José Damián ; MARTÍNEZ CAÑAVATE, Laura «Antonia Suau Mercadal (1908-2004), catedrática de Lengua y Literatura de enseñanza media: modelo para la formación del futuro profesorado de secundaria»; *IX.* «Informació sobre els autors dels articles»; *X.* « Normes de presentació d'originals per a l'edició»

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació.

Volum 32 (juliol-desembre 2018). Institut d'Estudis Catalans. Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, Barcelona 2018. – 342 p. : il.

I. FERNÁNDEZ SORIA, Juan Manuel «Presentación. Historia política de la educación»; *II.* FERNÁNDEZ SORIA, Juan Manuel «De la política a lo político. Nuevo enfoque para la historia de la educación»; *III.* GRANA GIL, Isabel ; TRIGUEROS GORDILLO, Guadalupe «Las ideas sobre el Estado en la configuración de los sistemas educativos. España, 1857-1931»; *IV.* GONZÁLEZ BERTOLÍN, Aurelio ; SANZ PONCE, Roberto «“Excluyentes” y “comprehensivos”. Joaquín Ruiz-Giménez y los orígenes de la extensión de la Enseñanza Media en España»; *V.* ALZINA I SEGUÍ, Pere «Repensant l'obra de Joan Mir i Mir

(illa de Menorca, 1871-1930)»; *VI.* BASCUÑÁN CORTÉS, Javier «A dalt i a baix. La construcció política dels discursos educatius i socialitzadors des de les elits i les classes populars en la transició a l'època contemporània»; *VII.* GONZÁLEZ GÓMEZ, Sara ; HERNÁNDEZ HUERTA, José Luis «La libertad de enseñanza en la opinión pública durante la transición a la democracia en España»; *VIII.* COLMENAR ORZAES, Carmen ; RABAZAS ROMERO, Teresa ; RAMOS ZAMORA, Sara «La representación social de la educación en las escuelas madrileñas de Patronato en el franquismo (1950-1970)»; *IX.* LAUDO CASTILLO, Xavier ; PAYÀ RICO, Andrés «La idea d'universitat educadora en els discursos de Giner de los Ríos i Manuel García Morente»; *X.* VERSTRAETE, Pieter «Remastering independence: The re-education of Belgian blinded soldiers of the Great War, 1914-1940»; *XI.* BLAT GIMENO, Amparo «Un itinerari pedagògic: trajectòria professional de José Blat Gimeno (1914-2003)»; *XII.* BRUGAROLAS BONET, Oriol ; AVIÑO PÉREZ, Xosé «L'ensenyament musical civil privat a Catalunya entre 1792 i 1838. Noves aportacions al seu estudi»; *XIII.* «Informació sobre els autors dels articles»; *XIV.* «Normes de presentació d'originals per a l'edició = Presentation regulations of originals for publishing»

Revista de dret històric català. Volum 17 (2018). Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Barcelona 2018. – 237 p.

I. PALOMO REINA, Cristian «A propòsit de les teories de la creació de la corona d'Aragó mitjançant el *casamiento en casa* i l'extinció del llinatge barceloní el 1137»; *II.* SANS I TRAVÉ, Josep M. «Els béns de l'orde del Temple durant el procés i després de la seva supressió»; *III.* TOSTES, Rogerio R. «Els artificis i la tècnica del dret dins dels arguments de la representativitat en el regnat de Pere el Cerimoniós»; *IV.* SERRANO DAURA, Josep «Carlos I y la Corona de Aragón»; *V.* TORMO I CAMALLONGA, Carles «Les corporacions lletrades: una complexa adaptació al nou ordre liberal»; *VI.* FORCADELL I ESTELLER, Xavier «La Mancomunitat de Catalunya i el municipalisme»; *VII.* SOLÉ I COT, Sebastià «Llibres, correspondència i altres documents de les famílies Alòs i Deu. Més sobre els juristes catalans i l'Estat espanyol»; *VIII.* «Recensions»